

Антоненко Софія Станіславівна
курсант навчальної групи КП-733
2-го курсу факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Корогод Світлана
Володимирівна,
викладач кафедри кримінального
права та криминології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЛЬ СІМ'Ї І СУСПІЛЬСТВА У ВИХОВАННІ ДИТИНИ

На сьогоднішній проблема виховання дитини є однією з складових успішного майбутнього. Адже саме з дитинства в сім'ї формується уявлення про світ та роз'яснення того що є добро, а що зло.

Роль сім'ї в суспільстві незрівнянна за своєю силою з жодними іншими соціальними інститутами, оскільки саме в сім'ї формується і розвивається особистість людини, відбувається оволодіння соціальними ролями, необхідними для безболісної адаптації дитини в суспільстві.

До вивчення даної проблеми звертаються психологи, педагоги, філософи, соціологи, які в своїх працях порушують окремі аспекти: сім'я як феномен (І. Бех, О. Бондарчук, Є. Причепій, А. Черній, В. Гвоздецький та ін.); виховання дітей в сучасній сім'ї (Т. Алексеєнко, Л. Буніна, Н. Шевченко та ін.); соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю (Н. Максимова, І. Трубавіна та ін.)[1].

У кожній сім'ї можна спостерігати різні види сімейних стосунків: шлюбні стосунки між чоловіком і дружиною; між батьками і дітьми; стосунки між батьками та родичами; між батьками та сусідами; стосунки з оточуючим соціальним простором та інші. Тому можна стверджувати, що сім'я – це соціальний простір, в якому проходить значна частина життя людини, де в різні періоди вона проявляє себе в різних соціальних ролях та засвоює різноманітні види взаємостосунків, що відповідають цим ролям[2].

Сім'я протягом тривалого періоду (орієнтовно до XIX століття) розглядалась як провідна складова суспільства, його висхідний етап розвитку (іноді вчені визначають як «прообраз суспільства»). У наш час в Україні, як і у світі загалом відбувається перехід від уяви про сім'ю як осередку суспільства до розуміння її самоцінності. Раніше сім'я була віддзеркаленням суспільних цінностей, сьогодні – віддзеркалення цінностей сім'ї (власне де

виховується дитина). Слід зазначити, що сьогодні сім'я в нашій країні переживає не кращий період. За даними державних органів влади, є певні проблеми в сім'ї, що негативно впливають на інститут сімейної педагогіки: погіршення матеріального стану сім'ї, зростання кількості неповних сімей, зниження народжуваності, відходження дітей від сім'ї, падіння авторитету батьків (наприклад, порівняно з авторитетом однолітка, що успішно розв'язує життєві проблеми), підвищення рівня підліткової злочинності тощо[3].

Основними завданнями сімейного виховання на сучасному етапі розвитку України як суверенної держави є виховання в дітей гуманності (поваги до людей, співчуття і чуйності, доброзичливого ставлення до них, турботи про їхнє благополуччя) і духовності (прагнення до освоєння багатств вітчизняної та світової культури, до формування загальнолюдських ідеалів добра, справедливості, чуйності, чесності та порядності, до способу життя на основі волі, моральності, культури, краси); виховання дитини свідомим громадянином-патріотом своєї Батьківщини, чесним трудівником, гарним сім'янином[4].

Проблеми сімейного виховання відтворюють своєрідність сучасного етапу розвитку нашого суспільства. Погоджуємось із Т. Алексеєнко, яка до основних проблем сучасного сімейного виховання відносить: відсутність єдиної теорії сімейного виховання, яка б дозволила мати чітку стратегію вирішення педагогічних проблем; значну плутанину з цінностями у сучасних батьків; суттєве обмеження можливостей соціального оточення дитини; низький рівень морально-психологічних відносин у сім'ї; невизнання батьками соціальної рівності між дорослими дітьми[5].

У процесі соціалізації дитини із сім'ї військовослужбовця як персонального середовища розвитку, необхідно враховувати наступні принципи: діти мають рости і виховуватися в атмосфері добра, любові і щастя; батьки повинні зрозуміти і прийняти свою дитину такою якою вона є, і сприяти розвитку в ній кращого; виховні дії треба будувати з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних відмінностей; діалектична єдність щирої, глибокої пошани до особистості і високої вимогливості до неї повинні лежати в основі сімейного виховання; особистість батьків ідеальна модель для наслідування дітей; виховання має будуватися з опорою на позитивне в людині, котра росте; всі види діяльності, що організовуються в сім'ї з метою розвитку дитини, повинні бути побудовані на грі; оптимізм і мажор це основа стилю і тону спілкування з дітьми в сім'ї [6].

Підводячи підсумок слід зазначити, що роль сім'ї в вихованні дитини відіграє велику роль.

Завданнями сімейного виховання на сучасному етапі розвитку України як суверенної держави є виховання в дітей гуманності (поваги до людей, співчуття і чуйності, доброзичливого ставлення до них, турботи про їхнє благополуччя) і духовності (прагнення до освоєння багатств вітчизняної та світової культури, до формування загальнолюдських ідеалів добра,

справедливості, чуйності, чесності та порядності, до способу життя на основі волі, моральності, культури, краси).

Також слід зазначити, що правильне виховання дитини в майбутньому вплине на виникнення злочинності у певних сферах.

Бібліографічні посилання:

1. Олійник В.В. Сім'я як першооснова духовного, економічного та соціального розвитку суспільства: психологічний аспект. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/2546/1/Oliinyk%20V.V..pdf>.

2. Кушнір. Підходи до розуміння сім'ї і факторів сімейного виховання. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znpu2009_2_27.pdf.

3. Коношенко. Сімейне виховання як соціально-педагогічна проблема. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/24121/1/20-169-174.pdf>.

4. Падун Н.О. Сучасний стан виховання дітей у сім'ї . URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nzspp_2012_2_14.pdf

5. Яблонська Т.М. Тенденції та проблеми виховання дітей у молодій сім'ї. URL: http://lib.iitta.gov.ua/5144/1/%D0%AF%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%94%D0%86%D0%A0%D0%A1%D0%9C_1.pdf.

6. Каневська. Особливості соціалізації дитини у сім'ї військовослужбовця. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/osoblivosti-sotsializatsiyi-ditini-u-sim-yi-viyskovosluzhbovtzya.pdf>.

Бабанін Сергій Володимирович,
доцент кафедри кримінального
права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

МЕРЕЖА ПОЗАШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЯК ЗАХІД ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНОГО ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Дослідження ознак особи професійного злочинця свідчить, що більшість з них (53 %) почали вчиняти злочини у віці 14–16 років, а 39 % – у віці 17–18 років [1, с. 41]. Тому запобігання злочинності неповнолітніх одночасно є запобіганням більшості видів злочинності.

До заходів загальносоціального запобігання злочинності неповнолітніх належать дії, спрямовані на підвищення соціального захисту сімей з дітьми, збільшення матеріальної допомоги дітям-сиротам і дітям-інвалідам, реформування освітніх закладів, належне фінансове забезпечення праці вчителів і вихователів. Вони націлені на зменшення протиріч і стабілізацію